

7-12 Ya? Pediatrik Onkoloji Hastalar? Ya?am Kalitesi Ölçe?i Çocuk ve Ebeveyn Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 7-12 Ya? Pediatrik Onkoloji Hastalar? Ya?am Kalitesi Ölçe?i Çocuk ve Ebeveyn Formu. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16152>

Özet

7-12 Ya? Pediatrik Onkoloji Hastalar? Ya?am Kalitesi Ölçe?i Çocuk ve Ebeveyn Formu, pediatrik onkoloji hastalar?n?n ya?am kalitesini (YK) de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? spesifik bir ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, 7 ila 12 ya? aras?ndaki çocuklar?n ve onlar?n birincil bak?c?lar? olan ebeveynlerinin alg?lar?n? e? zamanl? olarak de?erlendirebilen iki ayr? formdan olu?maktadır. Ölçe?in geli?tirilme amac?, kanser tedavisi gören çocuklar?n fiziksel, psikososyal ve i?levsel iyi olu? düzeylerini, hem kendi öz bildirimleri hem de ebeveynlerinin gözlemleri arac?l???yla kapsaml? bir ?ekilde incelemektir. Bu araç, özellikle Türk kültürüne ve sa?lık sistemine uygun, ya? grubuna özgü bir de?erlendirme sunarak, klinik uygulamalar ve ara?t?rmalar için önemli bir kaynak sa?lamaktadır.

Ölçek, Akdeniz-Kudube? ve Bekta? taraf?ndan 2015 y?l?nda yay?mlanan bir çal???ma ile alana kazand?r?lm???tır. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, ya?am kalitesi kavram?n?n çok boyutlu do?as? dikkate al?nm??? ve kronik hastal?kla mücadele eden çocuklar?n kar???la??? zorluklara odaklan?lm???tır. Bu ikili perspektif (çocuk ve ebeveyn), tedavi sonuçlar?n?n ve müdahalelerin etkinli?inin daha bütünsel bir ?ekilde anla???lmas?na olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Pediatrik onkoloji, Ya?am kalitesi, Çocuk sa?l???, Kanser, Ölçek geli?tirme, Psikometri, Ebeveyn formu, 7-12 ya? grubu.

Yazarlar

Akdeniz-Kudube?, A., Bekta?, M.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, 7 ila 12 ya? aral???ndaki pediatrik onkoloji hastalar?n?n hastal???a ve tedaviye ba?l? olarak de?i?en ya?am kalitesi düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal???mas?, bu ya? grubundaki çocuklar?n bili?sel ve duygusal geli?im düzeylerine uygun, anla???l?r maddeler kullanarak öznel deneyimlerini yakalamay? hedeflemiştir.

?kincil bir amaç ise, çocuklar?n kendi bildirimlerine ek olarak, ebeveynlerin çocuklar?n?n iyi olu? durumuna dair alg?lar?n? da de?erlendirmektir. Ebeveyn formu, çocuklar?n kendilerini ifade etmekte zorland??? veya tedavi süreçlerinin yo?unlu?u nedeniyle duygusal yüklerinin artt??? durumlarda tamamlay?c? ve nesnel bir bak??? aç?s? sunmay? amaçlamaktadır. Bu sayede, klinik kararlar?n al?nmas?nda ve destek programlar?n?n tasarlanmas?nda daha kapsaml? verilere ula???lmas? hedeflenmiştir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, genellikle Sağlıkla İlişkili Yaşam Kalitesi (SİYK/HRQoL) olarak bilinen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Onkoloji hastalarında SİYK, sadece fiziksel sağlık durumunu değil, aynı zamanda hastaların ve tedavisinin yol açtığı psikolojik, sosyal ve işlevsel etkileri de kapsar.

Tipik olarak, bu tür pediatrik yaşam kalitesi ölçekleri aşağıdaki ana boyutları içerecek şekilde yapılandırılmıştır:

Fiziksel İyi Oluş (Ağrı, enerji seviyesi, hareket kabiliyetleri).

Duygusal İyi Oluş (Kaygı, depresyon, mutluluk, tedaviye tepkiler).

Sosyal İyi Oluş (Arkadaşlık ilişkileri, aile içi destek, sosyal izolasyon).

Okul/İşlevsel İyi Oluş (Okul katılımı, günlük aktiviteleri yerine getirme becerisi).

Ölçek, bu temel boyutlar üzerinden çocukların ve ebeveynlerin algılarını değerlendirerek, hastaların çocuğun hayatının farklı alanları üzerindeki etkisini derinlemesine analiz etme imkanı sunar.

Geçerlik

Orijinal geliştirme çalışması (2015), ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamak için çeşitli geçerlik analizleri uygulamıştır.

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen yaşam kalitesi yapısını yeterince temsil edip etmediği uzman görüşleri ve literatür taraması ile değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin alt boyutlarının teorik yapıya uygunluğunu belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, hem çocuk hem de ebeveyn formlarının çok boyutlu yapısını destekleyen bulgular sunmuştur.

Ölçüt Bağılantı Geçerliliği: Ölçeğin, benzer yapıları ölçen diğer standart ve bilinen yaşam kalitesi araçlarıyla korelasyonu incelenmiş ve beklenen düzeyde ilişkiler tespit edilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını test etmek amacıyla çeşitli güvenirlik çalışmaları yürütülmüştür.

İç Tutarlılık Güvenirliliği: Ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini belirlemek için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Geliştirme çalışması, hem çocuk hem de ebeveyn formları için yüksek düzeyde iç tutarlılık katsayıları (genellikle 0.80 ve üzeri) bildirmiştir, bu da ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin, kısa bir zaman aralığında aynı kişilerde tutarlı

sonuçlar verip vermediğini belirlemek için test-tekrar test yöntemi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin zaman içinde kararlı olduğunu ve rastgele hatalardan etkilenmediğini ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutlara (örneğin, Fiziksel, Psikososyal) ayrıldığını göstermiştir.

Akdeniz-Kudube ve Bektaş (2015) tarafından yürütülen faktör analizleri sonucunda, ölçeğin pediatrik onkoloji hastaların yaşam kalitesini temsil eden belirgin ve anlamlı faktör yapılarına sahip olduğu doğrulanmıştır. Her bir faktör, ilgili maddelerle yüksek yük değerleri göstermiş ve ölçeğin klinik ve araştırma amaçları için kullanılabilirliğini desteklemiştir.

Ölçme Aracı Detayları

Test Type: Geliştirme (Development) Ölçeği

Format: Kendini Bildirim (Çocuk Formu) ve Veli/Ebeveyn Bildirimi (Ebeveyn Formu). Derecelendirme formatı genellikle Likert tipi bir ölçek kullanır (örneğin, 3 veya 5 noktalı). Kaynak içerikte derecelendirme bilgisi "-" olarak belirtilmiştir, ancak geliştirme makalesi Likert formatını kullanmadığını göstermektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Klinik Popülasyon (Kanser tanısı almış hastalar)

Age Group: 7-12 yaş

Population Details: Kanser tedavisi gören veya takip edilen 7-12 yaş arasındaki pediatrik onkoloji hastalar ve onların ebeveynleri.

Test Methodology: Kâğıt/Kalem veya dijital uygulama. İki ayrı formun eş zamanlı doldurulmasına dayalıdır.

Anahtar Kelimeler

Sağlıklı ilikili yaşam kalitesi, Kanserli çocuklar, Psikometrik özellikler, Ölçek geçerliliği, Güvenilirlik.

Yazarlar, Ücret ve Test Yolu

Sorumlu Yazar: Aslı AKDENİZ KUDUBE

Test Yılı: 2015

İzinler ve Ücret: Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: asliakdeniz@hotmail.com

The original article PDF link (journal source) is available here: journal.waocp.org

The original institutional PDF can be downloaded here: 7-12-yas-pediatrik-onkoloji-hastalari-yasam-kalitesi-olcegi-cocuk-ve-ebeveyn-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Akdeniz-Kudubeş, A. & Bektaş, M. (2015). Developing a scale for quality of life in pediatric oncology patients aged 7-12 - children and parent forms. *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention*, 16,(2), 523-529. doi: 10.7314/APJCP.2015.16.2.523

7-12 Yaş Pediatrik Onkoloji Hastaların Yaşam Kalitesi Ölçeği Çocuk ve Ebeveyn Formu Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, telif hakkı veya gizlilik nedenleriyle bu akademik girişte mevcut değildir. Maddelerin tam listesi için lütfen orijinal yayıncıya veya sorumlu yazara başvurunuz.